

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predpíčan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administrácii prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedícija, Semeniške ulice št. 3.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trístopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopísi se ne vračajo, nefrankovana písmá se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemáhi nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoludne.

Štev. 163.

V Ljubljani, v torek 21. julija 1885.

Letnik XIII.

Afganistan.

Afganska komedija v minolem tednu je po celi Evropi silno veliko prahú napravila. Posebno po borsah se je občutila, kjer se je srebro in zlato kviško potisnilo, kakor še ne kmalo tako. Strah je zopet ponehal, škoda je pa vendar le ostala, marsikomu jako občutljiva. Na vojsko nekteri verujejo drugi spet ne, ki bi namreč v kratkem nastala v osrednji Aziji. Med prvimi so Angleži, ki so večinoma vsi teh misli, da se srednjeazijatsko vprašanje med Angleži in Rusi ne bo dalo drugače rešiti, kakor s puško v roki. Diplomatske razprave se bodo sicer tudi nadalje še vlekle, med tem bodo pa Rusi tudi toliko vojakov tjekaj navlekli, kolikor jim jih še manjka, da se bodo Herata v naskoku polastili. Po najnovejših dokazih o ruskih pripravah se v Londonu nihče kaj družega ne nadja, kakor vojske z Rusi, ali pa prostovoljne izročitve vseh najvaznejših krajev v afgansko-turkmenski meji Rusom v roke. Ravno včerašnji telegram pravi, da bi se Rusi tudi z Merušakom, ki je ob reki Murgab, zadovoljili, če bi se jim mesto Zulfikarja pripoznal. In to bi se jim dalo, samo da Rusi potrdijo emirja za pravega lastnika Zulfikarskega prelaza. No če hujega ne zahtevate, mislili si bodo Rusi, se Vam lahko pomaga. Emir naj ostane pravi posestnik v Zulfikarji, dokler se vreme kaj ne spremeni. Saj je ravno človeško življenje tako vravnano, da se posestniki mnogokrat prav v kratkem času menjajo in tako se bo tudi v Afganistanu zgodilo.

Rusom je sedaj na tem ležeče, da si vsaj jedno vgodno pot pridobé na cestah, ki iz Turkestana v Herat — v Afganistan peljejo. Zulfikar je jedna taka pozicija, Merušak druga. Pomenljiva za vtrjenje ondi je jedna kakor druga, za tistega pa, ki se namerava s časoma obeh polastiti, pa vrh tega skoraj popolnoma jednako, ali ima poprej to ali ono. Rusi so v Herat namenjeni, o tem je prepričan ves svet. Iz turkmenske zemlje, kjer so sedaj okoli Merva zbrani, peljete dve cesti ob dveh rekah v

v Herat. Jedna iz Merva zapadno drži iz začetka po puščavi, konečno pa precej daleč vseskozi po lepi dolini proti jugu ob reki Herirud, ktera prav pod Heratom svoje valovje drvi. Na tej cesti, oziroma v tej dolini je soteska, ki ima tako rekoč vso cesto v rokah. Kdor je gospodar v tej soteski, v tem prelazu, ki se mu Zulfikar pravi, ta je tudi gospodar dotičnega prometa po cesti in ob reki Herirud.

Druga cesta iz Merva peljá proti jugu ob reki Murgab do postanjka Merušak, ki ima nekoliko manj važno nalogo, kakor Zulfikar, vendar pa je tudi Merušak jako važen za državo, ktera misli danes ali jutri vojne sile po tej cesti preganjati iz kraja v kraj. Ta Merušak se boče ravno sedaj Rusom izročil v posadko, proti temu, da Zulfikar pripoznajo emirju. S tem bodo pa Rusom še le prav vstregli, kajti, kakor hitro se bodo le-ti na Murgabski cesti dobro vtrdili, preložili bodo svoje delovanje in prodiranje takoj na Herirudsko cesto in Zulfikar postal bo afganske Termopile; če toliko nesrečen Afgancem, kakor so bile Termopile Grkom, to se danes ne dá še določiti, skoraj bi si pa upali to trditi, kajti tudi Zulfikarski prelaz dal se bo od zadej in od spredej naskočiti, kakor hitro bodo Rusi posestniki Merušaka.

Ako pri vsem tem še emirjevo nepriljubljenost v ozir vzamemo, in pa sočutje, ktero je Afgancem do Rusov že prirojeno in se povsod kaže, kjer ga angleška diplomacija ni spodrinila; dalje, ako pomislimo, da ste v Afganistanu dve stranki, emirjeva namreč in ona njegovega brata, katerih poslednja bo prej ko ne prvo priložnost porabila, da se bo na rusko stran obrnila, le da bo Abduramanu trinoški prestol spodbila; dalje, da bo v tem slučaju emir Abduraman sam svojo deželo Rusom na vrat obesil, če bo videl, da mu bo jel voz pod klanec hiteti, le da bo rešil, kar bi se še rešiti dalo v podobi lepih rubljev ali druge preskrbnine, je skoraj gotovo, da Zulfikar ne bo dolgo v emirjevih rokah. Morda še toliko časa ne, kolikor ga je sedaj preteklo, kar so se Rusi od Mrva do Merušaka po-

maknili. Pomisliti namreč je treba, da ruska sila v osrednji Aziji od dne do dne narašča, kar so ruski listi sami priznali. Če je že sedaj tako, kaj bo pa še le pozneje, kedar bode po srednje-azijatskih puštinjah in proti afganski meji železnica dodelana, ktero so na vse pretege delati jeli. Tistikrat bodo Rusi s svojimi ljudmi Afganistan kar poplavili.

Preden se bode pa vse to zgodilo, morata pa, kakor smo že rekli, oba prelaza Zulfikar in Merušak v ruskih rokah biti, ktere se bodo potem takoj proti Heratu stegnile. Tukaj bode pa že vredno vse sile napeti, da se polasté lepe in rodovitne doline v kateri je trdnjava Herat. Ravno o tem mestu so poročevalci jako raznih misli in nazorov. Prebivalcev ima 100.000 in pa jako razvito trgovino. Madjar Vambéry je bil ondi in je rekel, da je današnji Herat starodavna Palestina, po kateri se mleko in méd cedí. Anglež Lumsden, znan iz rusko-afganske praske pri Pendjehu, pa o Heratu ravno nasprotno piše. Lumsden pravi, „da je Vambéry pretiraval, ko je o Heratu tako navdušeno pisal. Nič več kot za 15.000 mož vojakov, pravi Lumsden, bilo je ondi prostora in živeža, kar je več, je pretirano. Če bi se Rusom danes ali jutri zljubilo roko po Heratu stegniti, bi se Angleži pač nič več po njem ne ozirali, Indijo in Afganistan iz njega braniti hoteč.“ Tako piše Anglež, in nam se zdí, da je med temi besedami prav veliko kislega grozdja skritega. Lumsden je kot prebrisan diplomat spredidel, da je Heratova osoda že zapečatená, da ga Angležem in Afgancem nikdo več ne ohrani in zato mož pravi, da, če bi ga Rusi vzeli, se Angleži ne bodo zanj pulili. Prav, saj bi menda bilo tudi brezvspešno.

V tistem trenutku, ko bodo ruski vojaki v Heratu na vežbališči svoje vojaške piramide postavili, postali so tudi že gospodarji celega Afganistana, ktereга jim bo emir Abduraman sam na proti prinesel. Mi vsaj si Herat brez Afganistana ne moremo misliti, kakor tudi Afganistan brez Herata nima prave veljave. Jedno toraj popolnuje drugo in

LISTEK.

Velehrad.

S Štajarskega, 19. julija.

Obljube delajo dolgove, ktere treba poravnati. Ker sem Vašim č. bralcem z Velehrada obljubil, da jim o velikosti in lepoti cerkve Matere Božje na Velehradu poročam drugokrat, želim danes to svojo obljubo dopolniti. Ako se mi le količkanj posreči slabo senco Velehrada naslikati, ne dvomim, da bo še to leto prav mnogo Slovencev romalo obiskat prvotni grob velikega slovanskega apostelja sv. Metoda na Velehradu. Pot na Dunaj je itak skoraj vsakemu znana. Od tam pripeljaš se z brzovlakom v treh, z osobnim vlakom pa v štirih urah v Ogersko Hradišče, ki je 139 kilometrov unkraj Dunaja. Na kolodvoru v Hradišči pripravljenih je vedno vozovnikov, ki te (za 3 gld.) v pičli pol ure zadržajo v posvečeni Velehradu. Srce ti bo veselja poskakovalo, ko sredi holmcev že od daleč zagledaš Velehradsko cerkev, zaželjen cilj tvojega potovanja. Cesta peljá te memo stare romarske, v gotičnem slogu prenovljene cerkvice: „Cirilika“ imenovane, ki utegne biti najstarejša hiša Božja na Moravskem. Ako si pri tej

cerkvi stopil iz voza in njo ogledal, zamoreš po raznih potih priti do glavne cerkve M. B. na Velehradu. Svetujem ti, da greš skozi velikanski slavolok, ktereга so letos k velikonočni osmini postavili, ki bo pa gotovo vse to sv. leto zdržal. Kmaló boš stal pred velikimi vratmi velikanske cerkve na Velehradu, ali kakor bi Slovenec rekel, na „Velikem gradu“. Dva zvonika vzdignujeta se pred teboj po 60 metrov visoko v zrak. Vrh prvega vidiš podobo sv. Cirila, vrh drugega podobo sv. Metoda. — V zvoniku na listini ali severni strani cerkve visita dva zvona, v unem pa le eden, ki pa tehta 3838 kilogr. ali nekaj nad 68½ starih stotov. V raznih oknih (nišah) na čelu cerkve (ali „Kostela“, kakor Čehi pravijo) zapaziš podobo nebes in zemlje kraljice z milim Jezusom v naročiji, potem še osem drugih podob, namreč: ss. Petra in Pavla, ss. Cirila in Metoda itd.

Ko stopiš skozi prostorne glavne vrata v cerkev, očara te pogled na njeno lepoto. Od vhoda do zadej za velikim altarjem blizo 86 metrov dolga in vseskozi po 24 metrov široka. Prvi dve kapeli pred velikim altarjem, ki njej dajete podobo latinskega križa, ste po 5 metrov globoke, tako, da pod kuplo, ki se sredi cerkve nad 24 metrov kviško dviguje, meri 34 metrov na široko. Srednja ladija, skoz ktero

od vrat do velikega altarja v pobožnem občudovanju zamaknjen stopaš, je nad 18 metrov visoka in vsa lepo malana. Sedaj stojiš pred velikim altarjem. Ta je ves iz kararskega marmorja v čistem romanskem slogu izsekan. Na spodnjem delu altarja (namesto antependija) vidiš izrezlane tri krasne podobe. Prva predstavlja ti slovó sv. Cirila od sv. Metoda, ki bratu pri odhodu iz Rima naročuje „dobrih Moravljanov mi ne pozabi“; druga kaže ti, kako p. Hadrian II. (l. 869) sv. Metoda kinčajo s „palijem“, znamenjem njegove višje ali nadškofovske časti. Srednja, največja podoba je letošnji svečanosti najbolj primerna, ker nam stavi pred oči „smrt sv. Metoda“ ali prav za prav ono dogodbo, ko se je sv. Metod na smrt bolan, dal na cvetno nedeljo leta 885 še tu sem v svojo škofovo cerkev nesti, ter je oprt na svoje učence svojo čredo še tako-le nagovoril: „Otroci moji, bedite (čujte) pri meni še do tretjega dne“. To se je tudi zgodilo! Ko je zaszvital tretji dan (6. apr. 885) je z besedami Kristusovimi: „V tvoje roke, o Gospod! izročim svojo dušo“ sklenil sv. Metod na Velehradu svojo trudapolno življenje v 24. letu svoje višje pastirske službe, kakor to „Velehr. Zbornik“ III. l. str. 104—5 na drobno popisuje. Ta prekrasen altar, ktereга kinčajo najlepši mozaiki, izdelal je l. 1864 K. Steinhäuser v Rimu. Njih eminenca Miroslav

iz tega sledi, da kdor bo gospodar v Heratu, gospodaril bo kmalo tudi po Afganistanu. To je pa ravno tisto, na kar so ruske oči že zdavnej uprte; lahko rečemo, da od tistega časa, od kar so svojo pozornost onstran kaspiskega morja obrnili.

Mogoče, da bi se za Afganistan, kakor je sam na sebi, ne pulili, če bi preko njega ne peljala najkrajša pot v indijsko morje. Čemu bi se tudi pehali po Turkastanskih puščavah okoli Merva, če bi tega ne nameravali? Kedar bodo že gospodje v Afganistanu, si bodo morebiti nekoliko oddahnili, preden pojdejo dalje v Beludžistan, ki je poslednja pokrajina in nekoliko manjša, kakor Afganistan — pred indijskim morjem. Kakor se bodo ruske čete bližale temu morju, tako se bode potezala za njimi železnica, ki se bo že v teku letošnjega leta do Mrva zgradila. Rusi bodo gledé prometa za Turkestan, Afganistan in Beludžistan to postali, kar so Angleži za sprednjo Indijo v trgovskem oziru. Sprednja Indija, poluotok kakor je, je od iztoka do zapada in od juga do severja vsa preprežena z železnicami. Afganistan in Beludžistan se ne bodeta dala kar naskriž prepreči z železnico zaradi goratega sveta, pač pa se bo dala potegniti jedna proga od kaspiskega morja, ki je že v delu, skozi Afganistan in Beludžistan do indijskega, oziroma arabskega morja in tedaj bodo Rusi svojo nalogo dovršili, kajti dosegli bodo, kar so nameravali. Ruski trgovini od Volge in Urala odprta bo pot na vse kraje sveta in to je ravno, kar Rusi zahtevajo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. julija.

Notranje dežele.

Pisali smo minuli teden, da se je *Solnograški Lienbacher* hotel polastiti Lichtensteinovega kluba ter se mu ob enem vriniti kot vodja. Mož ga je hotel po svoje zveličati in povečati s tem, da bi se bili okoli tistega kluba zbrali vsi nemški katoliki, kateri bi bili potem svojo posebno politiko vganjali. Ker pa tudi nemški katoliki Lienbacherja le preveč dobro poznajo, so mu hrbet obrnili in bodo rajši ostali, kjer so bili od začetka, pri Hohenwartu namreč, kakor pa da bi se veterjnaku Lienbacherju podali. Lichtensteinov klub se bode v novem državnem zboru zopet podredil skušenemu Hohenwartovemu vodstvu, od kterega ga je bil Lienbacher z zvijačo odcepil, potem pa na cedilu pustil. Z novo centralno stranko prej ko ne toraj ne bo nič, če tudi se prisegati na to še ne dá. Ravno tako, kakor katoliki, mislijo se tesneje skupaj stisniti Jugoslovani in skupno svoje težnje s pomočjo in podporo vseh avtonomistov povdarjati; odcepiti se pa ne mislijo od Hohenwartovega kluba, kar bi tudi nikakor svetovati ne bilo. Tesno mož ob možu zahtevajoč in opiraje se na krepko desnico Hohenwartovo dosegli bodo marsikaj, če bodo ostali avtonomisti tolikanj poštenjaki, da bodo skazano ljubav in podporo naših mož pri svojih zahtevah zopet z enakim blagom vrnili. Sicer se pa tudi čuje, da so Jugoslovanski poslanci vsled običajnega preziranja od strani vlade za trdno sklenili, taisti postaviti jako resno vprašanje: „Ali je pri volji pri vseh Jugoslovanih vpeljati enakopravnost, kakor jim je obljubljen na podlagi člana XIX. temeljnih postav ter bodo zahtevali odločnega odgovora. Če bo

vlada rekla „da“, potem je prav in ostane vse pri starem, če bi pa vlada rekla „da ne“, potem se vsi Jugoslovani od sedanje večine odcepijo ter vlade ne bodo več podpirali. Vsekako pa je potrebno, da se od sedanje vlade zahteva odločnost, da bomo vedeli pri čem da smo. Kimali smo že zadosti dolgo, sedaj že smemo tudi zahtevati plačilo za tisto kimanje in ravno ostali avtonomisti morajo nas podpirati. Lienbacher je nekaj tacega prej ko ne že slutil, zato bi bil rad nemške katoličane od Hohenwartu odcepil in na lastne noge postavil pod svojim poveljem. Če bo vse pri tem ostalo, kakor se o bodoči desnici sedaj sodi, potem imamo pač upanje, da bomo po preteku novih 6 let laglje dihal, kakor danes. Lienbacher naj pa gré lepo v pokoj in naj ne dela združbe med nemškimi katoliki in Slovani.

Državni jezik v Avstriji nima še postavnega pečata. Da mu ga pritisnejo, nam Slovanom pa s tistim vred pečat nižjega plemena, prizadevali si bodo fakejznoji Nemci v novem državnem zboru iz novega. Vse sile bodo napeli, da se napravi postava, ki bo proglasila nemški jezik za postavni državni jezik; ravno tako krepko vstavila se jim bo pa tudi vsa avtonomistska večina, ki bo dotične predloge pobijala in načrt dotične postavave zavrgla, kakor se je to že vlni zgodilo. Ali se ne pravi to z nepotrebnim čas in denar zapravljati, ako poslanci trmoglavo reči na dan spravljajo, ki so bile že toliko in tolikrat zavržene? Pač bi bila tukaj bolj umestna postava, na podlagi ktere bi klub ali pa tudi cela stranka morala poslancem za tisti dan dijete (dneve) iz svojega plačati, ako kak nepotreben in že večkrat zavržen predlog pod jedno in tisto vlado na dan spravlja! Pač bi se veliko-nemški kričarji potem bolj brigali za zboljšanje narodnega gospodarstva kakor pa za prazne prepire, od kterih živa duša nima koristi, kakor le čitatelj nekaj ur zabave pa tudi jeze in gnjeva. Velike kazni vreden je tak poslanec, kečar že tako omlačeno slamo, kakor je ravno naprava postavave za povzdigo nemščine za državni jezik, zopet na dnevni red zavleče in ž njo celo zbornico od resnega dela zadržuje. Zato bi bilo pač dobro domači red v poslanski zbornici tolikanj spremeniti, da bi se omlačena slama ne jemala več na dnevni red, kajti mlatiči v državnem zboru so predragi. Mlatijo sicer ob svojem, toda po 10 gl. na dan. Če pa vendar-le pride zopet ta predlog, nadjamo se, da ga bodo i letos desničarji tako naglo v koš spravili in še hitreje kakor lani. Da, še bolj ga morajo! Tako bi ga morali izdelati, da bi ne bil nič več za rabo; enkrat za vselej naj ga večina zavrne in enkrat za vselej zbrše iz dnevnega reda, sicer se bo nesnaga vsako leto ponavljala in drugim krvavo potrebnim razpravam čas kradla!

Nekteri časniki na severu naše države izhajajoči prinesli so v najnovejšem času novice, večinoma v telegramih iz Dunaja, da se je *grof Hohenwart* o položaji desnice nekje izrazil, da je splošno jako kočljiv! Samo po sebi se razumé, da so take novice posebno po Dunaji jako veliko pozornost vzbudile. Nič manj kakor na Dunaji pečali so se ž njimi tudi po severnih Čeah. Mislite si pa splošno strmenje, ko se nedavno grof Hohenwart sam oglašil z dotičnim popravkom, rekoč, da se on ni nikjer o bodoči sestavi desnice pogovarjal, še manj se je pa komu nasproti izrazil, da bi bil njen položaj kočljiv.

Shod katoliških časnikarjev, založnikov, vrednikov in sodelovacev namreč, o kterem smo pred nekolikimi dnevi pisali, bo letos na 16. avgusta v Solnogradu. Glavna naloga shoda bo naprava med-sobojne tesne zveze.

Po *Erdeljskem* si Madjari na vso moč prizadevajo ondi živeče Saksonce čem preje tem bolj pomadjariti. Naučni minister v Budapeštu skrbi pridno zato, da so šole po celem Erdelju če ne že

vse, vsaj na pol ali tri četrti madjarske. Po 14 ur na teden odločenih je poduku v madjarskem jeziku. Poleg tega jeli so napravljati otroške vrtove, od kterih se posebno veliko nadjajo za pomadjarjenje mladosti. Pravosodni minister vzeli je pa sodnije v roko. Pisali smo že ob priložnosti o tem, da nameravajo porotne sodnije za tiskovne pregrehe v Svibinji (Hermanstadtu) opustiti, ker so porotniki Nemci, ter vse tiskovne zločine postaviti pred madjarske porotnike v Kološvar (Klausenburg). Povod temu nasilstvu dali so ondašnji Nemci sami. Saj jih poznate, kako da so predrzni! Njihovi časniki zabavljali so pridno čez Madjare; madjarski državni pravdnik jih je tožil, nemški porotniki so pa redno svoj: „nekriv“ izrekli nad toženim redakterjem. Vsled tega je pravosodni minister Svibinjsko porotno sodnijo za tiskovne pregreške opustil in Kološvarsko, ki je madjarska, pooblastil. Kako bo Madjar nemške časnike sodil, smo radovedni. Se mu bo menda tako godilo, kakor slepcu pri barvah.

Vnanje države.

Izgon *ruskih in avstrijskih podanikov* iz Prusije obrnil je pozornost cele Evrope na-se, oškodoval je pa poleg izgnancev samih, ktere je po svetu pognal, tudi ondašnje pruske tovarnarje in veliko-posestnike. Mnogo tovarn moralo je delo vstaviti, ker so imeli večinoma ruske podanike za delavce. Enako zastaja delo velikoposestnikom po Prusiji, ki so imeli hlapce in dninarje ali sploh za delavce take ljudi, ki so bili ruski podaniki in so morali čez mejo. Rusija hoče to na indirektnen način zabraniti s tem, da bo tudi ona jela izganjati vse tiste Nemce, ki so po njenih baltičkih pokrajinah naseljeni, kterih je menda toliko ondi, da je vsak drug posestnik ali najemnik izvestno Nemeec. Kaj Nemčija s tem namerava, nihče ne vé; sluti se pač, da je vzrok temu zatiranje poljskega življa, ki je v najnovejšem času jelo posebno krepko razvijati se. Prusi se jih bojé, t. j. vlada se jih boji, da bi še Slovani kedaj proti njej ne dvignili ne in jih je izganjati jela. Če se jih bodo s tem vbrnili, ne vemo. Faraon je izraelske otročice v Nil metati dal, kar jih je bilo moškega spola in vendar se je našel Mozes, ki mu je pozneje uro navijal. Tudi Puttkamer in Bismark našla bodeta svojega moža, ki njima bo kos, naj se tudi sedaj šopirita, kolikor njima drago.

Francoskemu generalu Coureyju v *Anamu* se tako godí, da sam ne vé, kaj bi začel. Pomoč je dobil iz Tonkina in prav rad bi upornim Anamitom, ki so se v anamske gore odtegnili, nekoliko do živega segal, pa se mož boji, da bi se s tem pregrešil proti pogodbi, ki jo je nedavno s Kitajci sklenil, in ondi stoji črno na belem, da Francozi ne bodo nobene vojske več pričenjali. Pogodba je že res tukaj; če bode pa Courey videl, da ga bodo uporni Anamiti iz gorskega zatišja vedno le napadali, bi moral tudi več kot kratkoviden biti, da bi se tako strogo na besedo pogodbe držal. Pogodba ima vsaka dvojni namen: ali da se drži in spolnuje, ali pa — pod klop vrže. Aleksander Veliki je gordiški vozal z mečem presekal in prej ko ne tudi Coureyju ne bo drugoga ostalo, kot to, da si bo Anam podvrgel, če tudi se pogodba temu odločno protivi, ako bo namreč hotel mir imeti. Jako malo je upanja, da bi Anameci sami od sebe orožje v koruzo pometali in bi se Coureyju podvrgli. Saj bo zadosti, če se bo kralj povrnil v svojo palačo, iz ktere je z upornimi vojaki in vojnim ministrom vred zbežal.

Angleški pooblastenec za *Egipt* Loi Drumond Wolf popotoval bo po Evropi okoli kabinetov, da se pogovori zaradi egiptovskega dolga in pa zaradi Sudana. Poslednja zadeva ga bo posebno v Carigrad gnala, kajti Angleži si Turške pomoči želé za bo-

kardinal Fürstenberg, Olomuški nadškof, kupil ga je za 36.000 gold. ter ga na Velehrad daroval. Nad altarjem pri steni visi velikanska slika, mojstersko delo Ign. Raaba, bivšega brata laika iz Jez. družbe, ki nam pred oči stavi vnebovzetje D. M., varhinje ali patrone Velehradske. Ob njenem znožji med stebrovjem postavljeni ste podobi sv. Janeza Krstnika in sv. Janeza Evang., ki se tudi nahajate med podobami na čelu cerkve. Na oboku svetišča (presbyterija) naslikani so na presno mnogobrojni naslovi, s kterimi v Lavretanskih Litanijah preslavljam prebl. D. M. kot „hiša zlata“, „skrinja mirú in sprave“, „vrata nebeške“ itd. Krasna nova okna priredil je l. 1880 Meyerjev dvorni zavod za malarijo na steklo v Monakovem (München), svetilnico pred velikim altarjem pa Adler z Dunaja. Preden se od velikega altarja poslovimo, ne pozabimo še pobožno zahvaliti se presveti Trojici, ktero podoba nad glavnim altarjem gledamo za brezštevilne nam, kakor prebl. D. M. podeljene milosti, posebno pa za to milost, da se je srečno ohranila med Slovenci luč sv. vere, ktero sta ss. brata Ciril in Metod pred 1000 leti našim predstarišem do smrti stanovitno oznanovala.

Častiti bralec! Rad bi Te sedaj peljal po cerkvi od kapela do kapele, ter bi Ti opisal lepoto posameznih altarjev, ter slik po kapelah in po oboku

ladije. Pa tako bi iz kratkega dopisa znala nastati cela knjižica o Velehradu, ktere se nisem namenil pisati.

Vedi, da cerkev razun že omenjenih večih kapel pod kuplo, kterih ena je sv. Benediktu, druga pa sv. Bernardu posvečena, šteje po vsaki strani še sedem kapel. Prvi dve posvečeni ste ssv. Petru in Pavlu, drugi dve ssv. Školastiki in Hedvigi. Te štiri kapele še niso prenovljene, kar pa cerkvi krasote nič ne odjemlje, ker glavne vhode v te kapele zakrivata dve prekrasni korski klopi, okinčani s številnimi ponovljenimi podobami svetnikov in svetnic božjih. Tretja kapela na evangeljski strani posvečena je sv. Vaclavu kralju, na listini sv. Florijanu, četrta na evang. strani sv. M. Magdalení, na listini sv. Mariji Egiptovski. Sedaj sledi leca (česki: kazatelna, poljski: ambona, ruski: propovjednici), ob zidu ali stebri, ki peto kapelo od četrte loči. Peta kapela na ženski strani posvečena je sv. Cirilu, na moški strani pa sv. Metodu, slovanskima aposteljema in varhoma moravske dežele, v kteri je Velehrad. Šesta kapela na južni strani posvečena je sv. Katarini, d. m. njej nasprotna sv. Barbari, v sedmi ali zadnji kapeli zeló blizo glavnih vrat, stoji oltar posvečen vsem svetnikom cistercijskega reda (ker takšni redovniki so nekđaj tu prebivali), na

desno od velikih vrat pa je v zadnji kapeli altar na čast vsem angeljem božjim.

Na levo od velikih vrat zapaziš baptisterij ali krsten kamen iz dragocenega kararskega marmorja izrezljan, na desno pa velik križ, ktarega je neki samouk mojstersko izdelal in tu sem daroval. Sedaj bi se spodobilo, da bi te, dragi bralec! peljal na kor, ter ti razkazoval slike na prekrasnem slikanem oknu sredi kora, potem pa velike orglje ob obeh straneh vel. okna, pa le škoda, da so že z menoj vred z Velehrada se odpeljali vrli dijaki, ki so se s svojim prefektom in izvrstnim pevovodjem, preč. g. Ludovikom Holain-om bili prišli iz semenišča v Kromeriži na glavni praznik na Velehrad, da so pri večernicah Lavretanske litanije na predvečer v latinskem, na praznik pa v českim jeziku vendar v Cecilijanskem duhupeli, pri veliki potifikalni maši v nedeljo pa s svojim izbornim prednašanjem Witt-ove maše op. XII. glavno svečanost toliko poviševali. Kdor je le enkrat takošno petje slišal, mora se nehoté navdušiti za cecilijansko, edino pravo cerkveno petje.

Oglejmo si le še nekoliko od zunaj cerkev in njeno obližje. Na južni strani prizidana jej je kapela sv. križa za božji grob, na severni pa velikansko poslopje, nekđaj cistercijski samostan, dan-

dočo jesen, kedar si mislijo zopet proti Dongoli in Chartumu pomakniti. Se že bodo pomaknili, če jih Mahdi poprej v Egiptu ne iznenadi, kamor se je bil v naj novejšem času namenil. Ako se smé iz Mahdijevega obnašanja na njegove namene sklepati, mora v možu nekaj Napoleona I. tičati; če že drugzega ne, vsaj njegove predrznosti ima precej lep kos. Pravijo, da je že poprej enkrat, menda lansko leto spomlad obljubil, da bo Evropi in nevernikom sploh v Carigradu in Rimu postave dajal. Letos Mahdi na Carigrad še vedno misli, pri Rimu je pa menda na ime pozabil, kajti vsak dan, kedar opravi svojo molitev, dvigne se z mečem v roci, obrne se proti severu in zavpije: „Gorje tebi Štambul, kedar prideš v moje roke!“ Morebiti se mu želja po dotiki s Turki poprej spolni, preden bo Carigrad videl, kajti prav vse na to kaže, da se bodo Angleži konečno vendar le s Turki pogodili zaradi Sudana in jih bodo tjakaj navalili, kar jih bo le prostora imelo. Sploh mora pa Mahdi o Evropi jako čudne in zmešane pojme imeti, če misli, da bo v Carigrad kar tako prišel, kakor v Chartum ali v El-Obejd.

Izvirni dopisi.

Z Bohinja, 18. julija. (Raznoterosti.) Od tod dobi „Slovenec“ le redko kak dopis, zato vam in Vašim bralcem vstrežem morda s sledečimi raznimi rečmi.

Vreme je zdaj tako, zdaj tako, a večidel gorko, a ne prevroče, da vsake vrste rastline bujno poganjajo in je pričakovati ne le dobre, ampak izredno dobre letine. Le sadja ne bo skoraj prav nič. Zato je videti le veselih obrazov, Bog daj tako vgodno vreme še do konečne žetve!

Sira, prav dobrega, je v Bohinji mnogo, letos pa ne veliko kupeev. Toda sirarjev to ne skrbi posebno, sir bo že še našel kupca, ker je dober in se drži.

Obiskovalcev Savice in družih popotnih tičev letos še ni bilo posebno veliko in o tem tožijo vlasti čolnarji na jezeru. Morda pridejo zdaj, ko so se pričele počitnice. Pot ob desni strani je obrtniška družba razširila do prave ceste, le da še oglašena ni in je za obiskovalce Savice predaleč na okrog izpeljana. To pot je naredila družba za-se, za svoje ogeljnice, če hoče storiti še kaj več, naj bi malo vsaj popravila tudi stezico proti Savici, ki je tako neznatna in slaba, kakor je bila od nekdanj; res, da od te peči steze ne bo imela dobička, ali — saj ne hodijo Savice gledat samo Slovenci.

Ad vocem „Savica“. Res, lep in veličasten je ta slap, a vendar ima Bohinjska dolina še drugih naravnih znamenitosti v izobilju. To je v prvi vrsti gorska dolina od Starih fužin proti Triglavu v Voje. V uri priležne hoje naletiš na dva mosta čez grozno globoko in skalnato strugo vode Mostnice, ki se ob jezeru steka v Savico. Pogled s teh mostov v globočino je res tak, da se človeku v glavi zvrtili. Pot gré po senčnatih bukovih gozdih dalje, dokler se ne pokaže široko selo planinskih stanov v sredi najlepše gorske doline z duhtečim planinskim senom. In evo čuda! Na levi šumenje velikanskega slapa, čegar voda te še preveč ohladi (le to pozabljeno revše nima še imena), na desni drug slap v Kropi in

danes lastnina „katol. podporne družbe“ Olomuške nadškofije, za katero so ga z dotičnim zemljiščem vred Olomuški kardinal nadškof leta 1883 od baronovke Sina za 1½ milijon gld. kupili. Velikansko poslopje oklepa od treh strani veliko dvorišče pred cerkvenimi vratmi, kjer so se sedaj shajale brezštevne trume pobožnih romarjev. Pod svojo streho pa krije stanovanje za preč. g. dekana J. Vykdyala in njegovega enako marljivega g. kaplana, čast. P. Jan Vychodil-a, čigar „Popisu Velehradskych památnosti“ sem te podatke povzel. Tudi farna šola, c. kr. pošta in stanovanje g. oskrbnika in njegovih uradnikov nahaja se pod to streho. Letos našlo je pod njo že na stotine duhovnikov in na tisoče lajkov, ki so tje priromali, gostoljubnega prenočišča. Pri tleh nahaja se stara, letos prenovljena obednica (refektorij), ki je tako prostorna, da bi v njej preč. g. dekan zamogel vse količkanj odraščene farane svoje župnije (ki v 76 hišah le 600 duš šteje) pogostiti!

Dalo bi se še mnogo pisati, n. pr. o čitalnici na Velehradu, v kateri se nahaja nad 300 listov iz raznih krajev svetá, med njimi tudi naš „Slovenec“, pa to naj zadostuje, da rešim svojo dano besedo. „S Bohem“.

konec doline še večji slap Mostnice. Ob straneh pa gorenjski hribovski velikani, pred nosom Triglav, na kterege bi človek kar zletel, če bi le perutnice imel. Res, kaj hoče človek več in lepšega videti v par urah! In vendar še te krasne doline do zdaj nihče popisal ni! Morda še nihče tam ni bil, ki zná „peró sukati“.

Lepo je letos v Bohinji, le žalibog, da kuga, ki je razširjena po Gorenjskem in drugje, se tudi tukaj širi, in to je žganje. Bohinec po večem ne mara za svojo bistro vodo, veliko ljubše mu je strupeno žganje, kterege pije vse, moški in ženske, dekleta in fantje in celo otrokom ga ponujajo. Kdor gré na planino, vzame seboj čutaro špirita itd. Nekaj je temu krivo slabo in vendar drago vino, ki se tu toči, pa ni nikdar rastlo na božji trti. Poštene kaplje tu po gostilnah ni dobiti.

Zarad volitve državnega poslanca je mnogo popraševanja: kdaj bo? Za deželni zbor so dnevi že znani, a za državni zbor še ne. In vendar ugasnejo mandati volilnih mož že koncem prihodnjega meseca. Nove volitve teh mož bi stale mnogo truda in občine stroškov, ljudje pa so zdaj v največjem delu. Naj bi se toraj to prevdarilo na odločilnem mestu? — Kolikor vem, bodo tu volili kneza Windischgrätza, toraj le brzo!

Česar se Bohinjei in posebno Bistričani zdaj veseló, je posvečenje nove cerkve — na Bistrici in birma ondi. Milostljivi knezškof so namreč obljubili, da bodo osrečili Bohinjee s svojim prihodom dne 15. ali 16. avgusta ter posvetili cerkev in delili zakrament sv. birme. To je veselje po Bohinji in vse se pripravlja za to slovesnost!

K sklepu nekaj nepovoljnega. Srenjanom (to je faranom Srednje vasi) je pred kratkem vtil Samassa tretji zvon, ki se je ubil. Ta zvon — čeravno sam na sebi ni slab, se pa nikakor ne vjema z drugimi tremi lepó ubranimi. Prej je bilo tu krasno in mило *Cis-Moll*-zvonjenje, kterege so bili Bohinjei navajeni, zdaj pa je prišel ta divjak vmes in vsa krasna in mila harmonija je proč. To spoznajo ne le domači, ampak tudi v glasbi izurjeni popotniki, če prav niso posebno tenkih ušes. Nasledek tega je vedna nevolja; najlepše bi bilo, ko bi gosp. Samassa zvon sam nazaj vzal ter drugega vtil, ker kazí vseh drugih vbranih harmonijo, kedar buti vmes s svojim nepravim glasom. Toliko za zdaj, morda prihodnjč še kaj drugega, če bo to po volji. (Prosimó. Vr.)

Iz Celja, 19. julija. Slovenski abiturijenti so napravili prav mično veselico v naši narodni čitalnici dne 14. julija. Vrstili so se mladino navduševalni govori; gimnazijalci so peli prav vrolo; vsi navzoči so bili prav židane volje. Da je mladina vesela, je dobro, naj bode le tudi poštena zraven. Bog živi našo mladino!

V četrtek, 16. julija, popoldne se je pa priredila „šolska veselica“ za dečke in deklice iz mestnih nemških šol v Celji in sicer na velikem drevoredu (med bolnišnico in državno cesto). Otroci, razdeljeni po razredih, so veselo rajali, peli in igrali; mestne gospé in gospodičine so njim pa stregle s kruhom, mesom, vinom, pivom in raznimi sladkarijami. Mnogo mestne gospóde se je vdeleževalo te šolske veselice. Godba je svirala sredi travnika. Vse je bilo prav dobro osnovano ter kaže koliko skrb in ljubezen imajo odraščeni za šolsko mladino. Prav nepotrebni pa so bili trakovi z nemškimi barvami, kateri so viseli raz obleke nekterih otrok.

Iz Calumeta v zapadni Ameriki, 22. junija. Pred par dnevi se je po tukajšnjih časnikih glasilo, da se bo 21. junija v mestu Hankok velika in vesela slovesnost vršila, in da bodo vsi bližnji vlaki in parobrodi za pol plače vozili, ter so bile vse katoliška društva povabilo za vdeleževanje prejele. Tudi naše slovensko katoliško društvo sv. Jožefa je povabilo prejelo. Hitro si godbo poiščemo in vse potrebno pripravimo in 21. junija ob treh popoldne pridrdra vlak z nenavadno zastavo, namreč eno amerikansko in našo avstrijsko in godbo. Naši fantje se hitro uvrstijo in urno korakamo proti postaji, vozove zasedemo — vse je bilo natlačeno. Vlak odrine in ob štirih dospemo na Hankokovo predmestje. Tam na razkrižji nas čaka iz Hankoka društvo sv. Jožefa s svojo godbo. Vlak se vstavi, mi se urno uvrstimo. Najpred gre ud od Hankok-društva na konji, za njim naša godba (Calumet Banda) za to amerikanska zastava, za njo naši slovenski junaki z našo avstrijsko zastavo, ktera je prav lepo vihrala. Za nami se uvrsti Hankokska godba, za njo Hankoksko društvo sv. Jožefa in velika truma vsakovrstnega ljudstva. Zdaj tako prav po vojaško skozi mesto Hankok korakamo.

Po Hankoku je bilo toliko ljudstva, da se je vse trlo in pridemo tje do otoka, kjer parobrodi ostajajo. Le malo postojimo in že čez četrto ure parobrod pripelja iz Torch Lake, zopet tretje društvo sv. Jožefa s svojo godbo in se k nam pridruži. Gremo skozi mesto nazaj ter dospemo do prostora, kjer se je začela nova katoliška cerkev zidati. Zdaj se pripelje milostni škof Janez Vertin iz Marquette (Slovenec), kateri je blagoslovil vogelni kamen nove cerkve. Navzoči so bili tudi škofovi stariši, dva brata in sestra. Po blagoslovu je bil tehten ogovor v treh jezikih v angleškem, nemškem in francoskem, tako, da so marsikteremu solze oči zalivale. Zadnjič je bila zahvalna pesem „Te Deum“ in sv. opravilo je bilo končano. Razšli smo se spet v lepih vrstah kakor smo prišli. Lepše tudi pri Vas začetek in zidanje nove cerkve ne obhajate.

Naj še dostavljam, da nas Slovencev tu biva že čez 200 mož. V Calumetu so bogati rudniki, v kterih se koplje kotlovina ali kupfer. Vsaki dan se spravlja na dan blizo sto tón kotlovine. Ena tóna veljá za 20 starih avstrijskih centov ali stotov. Godí se nam kakor povesod, tem boljše, drugim slabije, vselej pa marljivim in varčnim boljše, kakor zaničnim ali zapravljivim. Nekteri so si pa tu prav dobro pomagali. Drugokrat znabiti še kaj, če drago;*) Bog Vas obvaruj!

Jurij Fl.

Domače novice.

(Missa „Statuit ei Dominus“), tako se imenuje nova latinska maša, ki je izšla ravnokar v Milic-evi tiskarni v Ljubljani. Zložena je za en glas z orgljami. Skladatelj ji je g. Jožef Lavtižar, župnik v Kokri (pošta Tupaliče na Gorenjskem). Cena partituri 1 gl., posamezni glas 20 kr. Po pošti 5 kr. več. Dobiva se pri č. gosp. skladatelji v Kokri in v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. S to skladbo je pomnoženo slovstvo na cerkveno-glasbenem polji z novim delom in naše geslo naj bode tukaj kakor pri vsaki drugi reči: Podpirajmo svoje rojake in dajajmo jim z obilnim naročevanjem pogum in veselje za novo delovanje!

(Huda vročina) tare nas že več časa in vsak se že željno po dežji ozira. Vremenski preroki so tudi umolkni z njegovim napovedovanjem. Šuša, nič kot suša. Še po časnikih jo je čutiti. Se bo moral „Sokol“ kam dvigniti in takoj bo dežja, da bo vse plavalo.

(Godba v „Zvezdi“) svira danes ob 6. uri zvečer po sledečem sporedu: 1. Koračnica. 2. Overtura iz komične operete „Franz Schubert“ — Suppé. 3. „Geschichten aus dem Wiener Wald“, valček — J. Strauss. 4. Molitev in kor Turkov iz opere „Wanda“, Doppler. 5. Ženska politika, polka franc. — Mannsfeld. 6. Divertissement iz „Carmen“ — Bizet. 7. „Trebizonde“, četvorka — J. Strauss. 8. „Freikugeln“, polka brza — J. Strauss.

(Birmanski boter) 27 kaznjencem, oziroma korigendom v prisilni delavnici tukaj bode naš deželni glavar grof Thurn. Birma ondi bode, kakor smo to že pred nekoliko dnevi omenili, v četrtek 23. t. m.

(Ustanova) na c. kr. živinozdravniškem zavodu na Dunaji je razpisana v znesku 300 gld. Prosilec mora biti rojen na Kranjskem, mora imeti iz 6. gimnazijalke ali 6. realke dobro spričevalo in pa nemščine ter slovenščine mora zmožen biti. Dopolnjenih mora imeti že 18 in prekoračenih ne 26 let. Učiti se je treba tri leta in se je dotičnim dijakom osobno treba oglašiti za sprejem od 1. do 7. oktobra. Prosnje za ustanovo vložé naj se s krstnim listom in študijskimi spričevali do 20. avgusta 1885 pri deželnem odboru v Ljubljani.

(Služba profesorja) za prirodopis, matematiko in fiziko razpisana je na Mariborski gimnaziji za bodoče šolsko leto.

(Letno sporočilo) četerorazredne deške šole v Novem mestu za leto 1884-85 prinaša na prvi strani šolsko kroniko. Učitelj je imela je ta šola pet in to vse duhovnike iz reda sv. Frančiška. Učencev je bilo v vseh štirih razredih 172 in sicer v IV. razredu 50, od teh 13 odličnih; v III. razredu 48, izmed teh 10 odličnih; v II. razredu 45, pri teh 8 odličnih in v I. 34 učencev, 8 odličnjakov. V IV. razredu nima nihče dvojke; v III. jih je 12, v II. 14 in v I. 5 dvojk. Bodoče leto prične se 16. septembra.

*) Lepo prosimo. Dopis tolike daljave in od našega rojaka nam je že prav posebno dobro došel. Vredn.

(Toplice na Dolenjskem) obiskalo je do 15. julija že 736 osov.

(Ropar na javnem.) Kolar Jožef P. potikal se je v nedeljo jutraj po Trstu ne vede kje bi se kaj okroglega dobilo. V ulicah „Via Corti“ pride mu nasproti gospa z zlato verižico. „Tu le bi se nekaj dobilo“, misli si kolar P. in resk po verižici. Zbežal je, kakor bi bili smodili za njim in kar nankrat ga ni bilo nikjer. Pozno ponoči zasledil ga je pa policijski agent in ga je takoj prijel.

(„Deutscher Verein“) v Gradcu je c. kr. namestništvo razpustilo, ker je prekorajčil meje društvenih pravil. Bo pa že zopet javkanje po nemških listih o zatiranji nemščine in Nemcev po Štajarskem!

Razne reči.

— Prav ameriansko načelo. V Ameriki so tožbe na ločitev zakona prav navadne, a takega vzroka zakonske ločiti kakor zadnje dni, pa vendar sodnja še ni imela kmalo. Neka žena v Bermontu je tožbo vložila, v kateri prosi in zahteva, da se njen zakon loči. Vzrok temu je, da se hoče neki mož ž njo poročiti, ki je bogatejši, kakor njen dosedanji mož. Kaki duhoviti nazori; Se vé da nedolžna nevesta s takim vzrokom sodnijske ločitve ne bo dosegla.

— Ameriansko povsod amerianski — tudi v samomoru. Nedavno je v Katanogi zamorec samomor učinil s tem, da je svojo glavo vtaknil v pisker vrelega olja. Nesrečnež je divje rjul, preden je bilo po njem. — Nič boljše ni storila ženska blizo Jerseja. Popila je precej veliko špirta, prizgé klinček ter si gorečega o usta potakne. Zažgala je sama sebe in v grozovitih mukah končala. Res ameriansko!

Telegrami.

Petrograd, 20. julija. Žetev je povsod nepovoljna. Ozimno žito po južnih pokrajinah je komaj srednje vrednosti. Popolnoma slaba pa je jara setev.

Varšava, 19. julija. Iz Moskve sporoča se tukajšnjim listom, da se je ondi včeraj na peterih krajih ogenj pokazal.

Madrid, 19. julija. Včeraj zbolelo je na Španjskem 1885 osov za kolero, pomrlo pa 718 ljudi. Od teh jih je 5 v Madridu, 204 v pokrajini Valenzia, drugi pa po pokrajinah Soria, Salamanka, Badajoz, Huesia in Cuenza.

Madrid, 20. julija. Včeraj zbolelo je na Španjskem za kolero 2005 ljudi, pomrlo pa 851.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 70 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 75 „
Akcije avstr.-ogerske banke	870 „ — „
Kreditne akcije	284 „ 90 „
London	124 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 89 „
Ces. cekini	5 „ 87 „
Nemške marke	61 „ 30 „

Od 20. julija.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. 85 kr.
„ papirna renta 5%	92 „ 50 „
Akcije anglo-avstr. banke 200 gl.	97 „ 75 „
„ Ländersbanke	95 „ 10 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	564 „ — „
„ državne železnice	299 „ 20 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	193 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 „ 25 „
4% „ „ 1860	500 „ 139 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 167 „ 75 „
„ „ „ 1864	50 „ 166 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 177 „ 75 „
Ljubljanske srečke	20 „ 22 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	114 „ 80 „
„ Ferdinandove sev.	106 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	104 „ — „

Umrli so:

18. julija. Feliks Lerch, pilarjev sin, 6 mes., Florjanske ulice št. 32, vsled katara v črevesu. — Jakob Dolinar, delavec, 44 let, Vegove ulice št. 9, pljučni emphysem.

19. julija. Rozalija Pichler, zasobnega uradnika žena, 32 let, Reber št. 5, vsled tuberkuloze v možganih.

Tujci.

19. julija.

Pri **Matiču**: M. Weimershauser, zasebnik, iz Schaffhausena. — Filip Leuchter, zasebnik, iz Vratislave. — Vitez Marschak, c. k. vladni svetnik, z družino, z Dunaja. — Leopold Schäfer in J. W. Springer, trgovca, z Dunaja. — Dr. B. Biasoletto, lekarnar, z družino, iz Trsta. — Alojzij Leban, trgovec, s sinovi, iz Trsta. — pl. Skarpa, zasebnica iz Reke.

— C. Giseke, fabrikant, iz Reke. — Alojzija Blažič, zasebnica, s hčerjo, iz Gorice. — Josip Frallich, c. k. poročnik, iz Celoveca. — Alojzij Rieker, kadet, iz Gradca. — Angelo Ghenga, kadet, iz Trsta. — Anton Aškere, kaplan, iz Št. Martina.

Pri **Stonu**: D. Fritsche, tovarniški vodja, iz Solnograda. — Artur Leungnik, iz Trsta. — A. Bačič, zasebnik, iz Reke. — Antonija Eberth, zasebnica, iz Gorice. — Anton Cath, posestnik, iz Zadra. — Stefan Metikos, posestnik, iz Sela. — M. Milovanovič, posestnik, iz Cetinja.

Pri **Avstrijskemu caru**: Mihael Lap, vojak, iz Gradca.

Pri **Tavčarji**: Karol Jablonoski, zasebnik, z Dunaja. — Vitez G. Porenta, veletržec, z družino, iz Trsta. — Frane Jelovšek, trgovec, s soprog, iz Reke.

Pri **Južnem kolodvoru**: Emanuel Bondy, konjski kucec, z Dunaja. — Jakob Klein, agent, z Dunaja. — Marija Res, vdova, iz Ljubna. — G. Merlo, zasebnik, iz Trsta. —

Janez Slivnik, trg. pot., iz Slave. — Janez Šeško, zasebnik, iz Planine.

Žitna cena.

Pšenica banaska 1 hkl. 7 gl. 92 kr. — domača 6 gl. 94 kr. — Rž 5 gl. 94 kr. — Ječmen 4 gl. 30 kr. — Ajda 4 gl. 96 kr. — Proso 6 gl. 28 kr. — Turšica 5 gl. 60 kr. — Oves 3 gl. 30 kr.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Iz Beljaka v Ljubljano.

Postaje	Osobni vlaki			
	št. 2018 po noči	št. 2014 zjutraj	št. 2016 dopoldne	št. 2012 zvečer
Ljubljana j. k.	12:15	6:40	11:40	6:35
Ljubljana R. k.	12:19	6:44	11:45	6:39
Vižmarje	12:29	6:53	11:55	6:48
Medvode	12:41	7: 4	12: 7	6:59
Loka	12:56	7:17	12:21	7:12
Kranj	1:12	7:31	12:38	7:26
Podnart	1:30	7:48	12:56	7:43
Radovljica	1:48	8: 5	1:13	7:59
Lesce	1:55	8:12	1:24	8: 8
Javornik	2:16	8:29	1:46	8:25
Jesenice	2:27	8:39	1:57	8:33
Dovje	2:47	8:56	2:18	8:49
Kranjska gora	3:16	9:21	2:48	9:11
Rateče-Weissenfels	3:31	9:37	3: 3	9:24
Trbiž	3:48	9:55	3:20	9:38
Beljak j. k.	4:58	11:30	4:50	10:24

Postaje	Osobni vlaki			
	št. 2017 po noči	št. 2011 zjutraj	št. 2015 dopoldne	št. 2013 popoldne
Beljak j. k.	10:50	6:39	11:51	4:42
Trbiž	12:36	7:28	1:10	6:20
Rateče-Weissenfels	1: 1	7:44	1:30	6:39
Kranjska gora	1:22	7:57	1:46	6:53
Dovje	1:55	8:22	2:19	7:19
Jesenice	2:23	8:41	2:43	7:41
Javornik	2:30	8:47	2:50	7:48
Lesce	2:56	9: 6	3:15	8:13
Radovljica	3: 3	9:12	3:22	8:21
Podnart	3:27	9:29	3:44	8:44
Kranj	3:47	9:45	4: 2	9: 3
Loka	4: 6	9:59	4:20	9:20
Medvode	4:21	10:12	4:34	9:34
Vižmarje	4:34	10:23	4:46	9:46
Ljubljana R. k.	4:44	10:31	4:55	9:55
Ljubljana j. k.	4:50	10:35	5:—	10:—

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	7:— zvečer	7:15 zjutraj	8:50 zvečer	1:20 popold.	—
Mürzzuschlag	10:29 „	10:36 „	2: 5 po noči	5:20 „	5:55 zjutraj
Gradec	12:28 po noči	1:— popold.	6:— zjutraj	9:20 zvečer	10:50 popold.
Maribor	1:49 „	2:27 „	8:20 „	11:30 po noči	2:32 popold.
Pragarsko	2:16 „	— „	9:— „	12:10 „	3:35 „
Celje	3:15 „	3:53 „	10:30 dopold.	1:45 „	6:— zjutraj
Laški Trg	— „	4: 9 „	10:46 „	2: 4 „	6:23 „
Zidani Most	— „	4:44 „	11:40 „	2:45 „	7:11 zvečer
Litija	— „	5:29 „	12:33 „	3:43 „	8:32 „
Ljubljana	5:12 „	6:14 zvečer	1:29 popold.	5:40 zjutraj	10:20 „
Postojna	6:30 „	7:55 „	3:37 „	7:50 „	1:58 po noči
Št. Peter	6:52 „	8:19 „	4: 8 „	8:22 „	2:48 „
Divača	7:19 „	8:53 „	4:46 „	9:— „	3:59 „
Nabrežina	8:16 „	9:39 „	5:54 „	10:14 dopold.	5:40 zjutraj
Trst	8:42 „	10: 5 „	6:30 zvečer	10:50 „	6:30 „

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Trst	8:30 zvečer	7:— zjutraj	10:— dopold.	6:30 zvečer	7:10 zvečer
Nabrežina	9:19 „	7:32 „	10:51 „	7:17 „	8:44 „
Divača	10: 3 „	8:27 „	11:57 „	8:31 „	11: 5 „
Št. Peter	10:33 „	9: 3 „	12:54 popold.	9:25 „	12:34 po noči
Postojna	10:51 „	9:24 dopold.	1:21 „	9:51 „	1:16 „
Ljubljana	12: 7 po noči	10:52 „	3: 7 „	12:20 po noči	5:— zjutraj
Litija	— „	11:31 „	3:57 „	1:15 „	6:17 „
Zidani Most	1:24 „	12:40 popold.	4:59 „	2:22 „	7:50 „
Laški Trg	— „	1: 3 „	5:22 „	2:47 „	8:25 „
Celje	1:59 po noči	1:20 „	5:42 „	3: 8 „	8:54 dopold.
Pragarsko	3: 2 „	— „	7:13 zvečer	5:— zjutraj	11:15 „
Maribor	3:29 „	2:44 „	7:58 „	5:55 „	12:30 popold.
Gradec	4:55 zjutraj	4:15 „	10:25 „	8:20 „	4:35 „
Mürzzuschlag	6:57 „	6:33 zvečer	1:47 po noči	11:47 dopold.	9:35 zv. Prih.
Dunaj	10:— „	9:40 „	6:— zjutraj	4:10 popold.	— „

Druge železnične zveze na Slovenskem.

Št. Peter—Reka.

	zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Št. Peter	7: 5	9:15	4:20	9:40
Reka	8:49	11:17	6:18	11:42

Zidani Most—Zagreb.

	zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Zidani most	4: 5	4:40	12:55	5:15
Zagreb	6:33	9:12	4:—	7:42

Divača—Pulj.

	zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Divača	7:33	9:15	4:52	8:57
Pulj	11:—	1:15	9:56	12:10

Pragersko—Kaniža.

	zjutraj	zjutraj	zvečer
Pragersko	3:35	9:35	8:10
Kaniža	6:17	1:15	11:35

Nabrežina—Gorica.

	zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer	zvečer
Nabrežina	4:—	8: 9	10: 8	5:48	10:—
Gorica	6:40	9: 4	11:23	6:59	11:37

Maribor—Celovec.

	zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Maribor	6: 5	9:15	3: 5	8: 5
Celovec	5:32	10:11	1:52	7:30